

© sanaoloh

12+

100 ЛЕТ
ЯДССР
1922-2022

Олунньу 18 күнэ, 2022 сыл.

No 6 (11832)

УЛУУСКА – БУ КҮННЭРГЭ

ЧУРАПЧЫЛАРГА - УЛАХАН ЭПШИЭТИНЭС

«Тыл — омул тына» өрөспүүбүлүкэтээби форумга

Үөрэх үлэһиттэригэр –
олунньутаабы сүбэ муһных

СӨ Силиэстийэлиир
кэмитиэттэтэн Владимир
Кулаков Чурапчыга үлэлээтэ

Владимир Тулаков: "Дьон үксүтэр дьаһалта уопиа кутааччы ирдэбилтэ эппи үттэбэт дьэни биирээрин үгсэр. Манньк үбүлүтэ билиги бэрэбиэркэни ытыгыт, толубунай дьаһаланы көбүтүбэт, эмсэбэ-эсэччи ыраабын көмүскүүргэ миэрэлэри ытыгыт", - дьэи этэр.

2022 сэл Дойдуга – Арассыыйа но-
руоттарын култуурунай нэһилиэстиб-
элэрин, Саха сиригэр – Ийэ оттон
Чурапчы улууһугар – Ийэ сылынан
биллэриллибитэ. Чурапчы улууһу-
гар сэл кэсисипсийэтин биир сүрүн
хайысхатынан – Ийэ тыл кирибитэ мэ-
энэбэ буолбатах.

Улууз баһылыгы Степан Саргыдаев бу форум Саха бастакы лингвисти-учуонайа, Саха суругун-бичигин төрүттээчи Семен Новгородов 130 сылыгар анаммыт дэжэдэ түмүктүүр чааһынан буоларын бэлэттээт, Итини таһынан Степан Анатольевич саха тыла

Ил Түмэн наука, үөрэх, культуура, со-
цуунары киэнник тарба-
тар сиризетибэлэргэ уонна
уопсастыбаннай тэрилтэлэр

дьаалларыгар сис кэмитетин бэрэссэдээтэлэ Феодосия Табышева саха тылын инники сайдыытыгар чуралчылар улахан эппиэтиэстээхтэрин эттэ. Ону таһынан Феодосия Васильевна муус устар ыйга бусулаары тулар оскуола оҕолорун учуобунньуктарынан үөрэтиигэ аһаҕас сахалыы сана мунньабыр, Семен Новгородов аатынан Чуралчы орто оскуолатын, Уот Субуруускай аатынан Болтоҕо орто оскуолатын учууталлара бука бары, улууска саха тылын учууталлара Фекла Болдовская уонна Жанна Барашкова салайааччылаах, инники үөрэтиигэ, сөпкө санарыыга, кэккэ боппурустары дьиринник илдьиритиһэн, ырытыһан дьобуннаах этиилэри, быатырааманы киллэрэллэригэр бака санаатын эттэ.

COVID-19

КОРОНАВИРУС
УТАРЫ ҮЛЭЛИЙР
СУНАЛ ЫСТААП
ИЙТИННЭРИИТЭ

САҢА
БАҢЫЛЫКТАРЫ
БЫЫБАРДЫАХ-
ТАРА

Холгодо уонна Соловьев нэһиликтэрин баһылыктара бу күнүргэ атын үлэсэ анаммыттарынан, бу билим бар буолуоҕа. Бодьохторо бу нэһиликтэр докумэнтарын Сэбиэтин, баһылык үбэллэринин тодороччулар баһаарылыларынан аналла.

СЭМЭН
Жендринсэйн

Алексей
Слепцов

СЫТЫЫ БОППУРОУС

ДУОГАБАР ТҮҮЭРСИБЭТЭБИМ ДИЭН КУОТУНАР САТАММАТ

Дьон бөбү тизийи-таһыы өнөтүн тобо төлөөбөтү?

Улууспутугар бир сытым болпуруонунан бөбү тизийи-таһыы өнөтүн төлөбүрү буолар. Сүниһүнэн чааһынай дьон төлөөбөттөр. Иэстэрэ улаатан, суукка тийдэринэ, биридэ “бабат” дии түһэлэр. Үгүстэр икки өрүттээх дуогабары түһэрсибэтэхпит, онон толүүрү эбээһинэспит суох диин өйдөбүллээхтэр. Ис дьинэр кириэххэ, ити-сыһа өйдөбүл.

“Муус устар 1 күнүттэн “Хатан” ХЭТ каассатыгар тизийэн төлүүр буолабыт.

Бу болпуруоһу быһаараары, “Экосистемы Якутии” регионаабы оператор генеральной дириэктэрин уонна төлөбүрү хомуйа олоһор “Коммунтепелосбыт” начаалынньыгы кытта кэпсэттим.

Ол иһиннэ “Сага олох” хаһыат инстаграммын нөүгө олохтоохтортон харда сибээһин олохтоон, ыйытыгы онордум. Түмүгэр, хоруйдаабыт дьонтон 47 %-на төлөөбөппүт, “тобо төлөөбөккү?” дии ыйытыкка анаара “дуогабар түһэрсибэтэбим” диин эттилэр. Атын биричиинэлэринэн “оннук иһитиннэриин суоҕа”, “ханна төлүүрү билбэппин” диини ыйдылар.

Санатан эттэххэ, Чурапчыга 2013 сылтан чааһынай ыаллар бөбү бырабар ууруналара турбуттара. Төлөбүрү бастаан “Хатан” ХЭТ малтан ыйга 100 солк. хомуйбута. Биир сыл ыалы кэрийэ сылдьан, сыллаабы төлөбүрү хомуйбуттарын биир бэйэм өйдүүбүн.

Онтон кэники “хатаннар” төлөбүрү ылбат буолбуттар, дуогабара суох төлүүр эбээһин-

эспит суох диин сурахтар барыталаабыттар. Билигин даһаны үтүстэр оннук санаалаах төлөөбөккө олоһолор, сорохтор “ханна төлүүрү да билбэппит”, “төлөөт диин ханна да иһитиннэриин тахсыбатаҕа даһаны” диин эттилэр.

Ол түмүгэр “Коммунтепелосбыт” бизрбит дааннайынан, 2022 сыл тохсунньу 1 күнүнээһи туругунан билиги улуус регионаабы операторга 27 361 683 солк. иэстэхх.

“Коммунтепелосбыт” тэрилтэ начаалынньыга Альберт Романов:

Билиги тэрилтэ каасса эрэ быһыытынан үлэлибит. Ол эбэтэр бөбү тизийи иһин төлөбүрү эрэ ылабыт. Атын болпуруоһу быһаарбалпыт.

Онуоха төлөөбөккө иэстэрэ баһаамнаабыт дьон биһиэхэ кэлэн кыһырдаллар. Бары дуогабар түһэрсибэтэхпит диин ааттыллар. Билиги ити болпуруоһу быһаарбалпыт, регионаабы операторы кытта кэпсэтин диин нүөмэрдэрин бизрэн быһаара сатыбыт. Эрээри хас биридии киһи кэлэн, итинник үөһөн, күргүйдээн барара биһиэхэ, туттаах дьонго, хомолтолоох.

Бөбү тизийи өнөтүн төлөбүрүтү бүгүнгү туругунан 2 236 ыал иэстэх.

“Экосистемы Якутии” генеральной дириэктэрэ Петр Алексеев:

Билиги 2019 сыл тохсунньу 1 күнүттэн үлэбитин саҕалаабыппыт. Сокуонна олоһуран, публичнай оферта дуогабарын өнөрбүт

184 МАЛТУОҕО

ИСКУССТВЕННОСТЬ

Техническая информация:

Данная информация предназначена для использования в целях предоставления информации о состоянии дел в области искусственности. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации о доступности информации. Информация предоставляется в соответствии с требованиями законодательства

Ахсынынны 28 күнүгэр “Якутия” хаһыат 50 (165) нүөмэрин “Якутские ведомости” сыһаарытыгар тахсыбыт публичнай оферта дуогабара.

Ииникитин манньык наардыыр ууруналар туруохтара

пут. Ол аата тугуй? Боростуойдук эттэххэ, бири өрүттээх дуогабар. Ону өрөспүүбүлүкэ хаһыатыгар уонна бэйэбит саайпытыгар таһаардахпытна, күүһүгэр кириэр. Онон билиги 2018 сыллаахха ахсынынны 28 күнүгэр “Якутия” хаһыат 50 (165) нүөмэрин “Якутские ведомости” сыһаарытыгар уонна саайпытыгар таһаарбыппыт. Онтон нэһилиэтиннээһи иһитиннэриин барбатах диинтэ сокуон өттүн көрдөххө, бу оператор эрэ үлэтэ буолбатах, нэһилиэтиннээһи иһитиннэриин ытымы, олохтоохторго экологическай

култуураны үөскэтин олохтоох дьаһалтаҕа болумуочуяланар. Бөх ууруналарын көрүүтэ-иститэ эмиз олохтоох дьаһалтаҕа, регионаабы операторга - тэрийинтэ, салайыыта уонна утилизациялааһына кириэр.

Билиги манна үлэлээн саҕалыырбытыгар дьаһалтаны, дьокутааттары, актыыбы кытта көрсөн, регионаабы оператор кэлэн үлэлээн эрэр, үлэ-хамнас манньык барыахтаах диин хаста да мунньахтаабыппыт.

Үлэ, өнө төлөнүөхтээх. Сокуонунан билигин бөбү харайымы коммунальнай өнө буолбута. Чурапчыга чааһынай дьэбэ олоһор бири киһиттэн ыйга 128 солк.

Отыйын 1 күнүттэн 158 солк буолуо. Тоҕо манньык үрдээтэ? Инвестиционнай ороскуоттар кириэн бизрдиэр. Эһиэхэ инвестиционнай бырагырааманан бөбү наардыыр комплекс тутулуохтаах. Оборудованиета барыта атылалаһыллан турар. Ону учуоттаан үрдээтэ.

Элбэх иэстээхтэр, иэскитин кыра-кыраллаан төлүүххүтүн сөп.

Онон дуогабар түһэрсибэтэбим диин куотунар сатамат, публичнай оферта дуогабара хаһыакка бэчээттэниэ да, күүһүгэр кириэн, үлэлээн барар. Судургутук эттэххэ, бэйэ да билбэскинэн дуогабары түһэрсэн кэбиһэбин. Тоҕо улуус хаһыатыгар таһаарбатаххыт, оччоҕо дьон билиэ этэ диирэххэ, итиннэ киһилэр өттүлэригэр сокуону кэһин суох, ханнык баҕарар өрөспүүбүлүкэ хаһыатыгар тахсыбыт буолуохтаах диин ыйылыбыты толорбуттар.

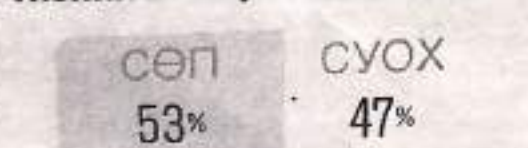
Уот харчытын төлөөт диин ый аайы кумааһы кэлэрин курдук тоҕо кэлбэти диин ыйыттым. Онон бири кэмбэр сурук 20 солкуобай, 128 солкуобайы хомуйбуттуттан 20-тэ онно бара турара ороскуоттаах диин эппиэттэниэ.

Оччоҕо нэһилиэтиннээһи билбэтигэр иһитиннэриин, сырдатыы үлэтэ ситэ барбатах диин түмүктүүбүс сөп.

Ааптар Елена Макарянская

Эһиги чааһынай дьон бөбү тизийи өнөтүн төлүүгүт дуо?

САХА АССР ТЭРИЛЛИБИТЭ 100 СЫЛЫГАР

Алабар – үүнүү-сайдыы аартыгынан

Алабар нэһилиэгэ 1710 сыллаахха нэһилиэк быһытынан төрүттэммитэ дин сурукка киирбитэ.

1897 сыллаах бээрэниско Боотурускай улуунун Алабар нэһилиэгэ 4 аҕа уустаах, 169 ыһаах, 323 эр киһилээх, 388 дьахтардаах улуус орто баайылаах нэһилиэгэ этэ. Күн бүгүн Алабар нэһилиэк быһытынан ураты суоллаах-иистээх, норуоттан тахсыбыт чулуу дьонноох-сэргэлээх, ырыада ыһаанар, кэспээнэ кэспээр баай устуоруйалаах.

Саҥа олоҕу тутуу бастакы харанылара

Нэһилиэк 1922 сыл туругунан, Боотурускай улуус саамай уһук нэһилиэгинэн ааптанара.

1921-1922 үөрэх сылыгар бастакы начаалынай оскуоланы астаран, үөрэх саҥаланан эрдэбинэ, 1922 сыл тохсунньу ыйга бандыттар киирэнэр, ити оскуола сабыллан хаалбыта. Бандыттар бүтэһиктээхтик кыйыны, олоҕу-дьаһаҕы чөлүгэр түһэри кэппиттэн сыһыа уларыттылар киирэн барбыттар. 1926 сыллаахха Чурапчытааҕы «Кыттыс» потребкоопсастыбага нэһилиэниэ чөлүөһүн киирэн, чэппэки сыанаага бырамысыланнай табаарга тиксиптэ саҥаламмыта.

1927 сыллаахха Бахсыга «Салдабыл» кирэдьитинэй уопсастыба тэриллибитэ. Нэһилиэниэ мантан булуугу, тинир тарааҕы, сэттэрээтэри изе ылан, сир үлэтин тупсарыла улахан көмөнөн туһаммыта. 1928 сылтан холбоһон үлэллэр табаарыстыбалар тэриллибиттэрэ. Бастакы хаһаайыстыбанан 1928 сыллаахха Ыһаардыыкка «Сухайыт» ТСОЗ, иккиннинэ, Баадыкка 1929 сыллаахха «Туһабыл» ТСОЗ тэриллибиттэрэ.

Нэһилиэк олоҕор улахан уларытылыны 1929 сыллаахха ыһааһыбыт сир реформата киллэрбитэ. Ити сыл баайдар сирдэрин ылан колхозостарга уонна дьадаҥы дьонго түнүп-

питтэрэ.

1930 сыллаахха Алабар мунтаан 44 хаһаайыстыбалаах этэ. Хаһаайыстыбалар холбоһон ТСОЗ-тар тэриллибиттэрэ, ол ТСОЗ-тар холбоһон артыалларга кубулуйбуттара.

1932 сыллаахха бөдөһүтүу туһунан Бырабыыталыстыба дьаһалыгар олоҕуран, бытархай артыаллар холбостуттара. Алабарга бөдөһүтүу артыаллар «1 Маай», «Жданов», «Чаачыгыт», «Ворошилов» колхозостара буолбуттара. Колхозостар кинилэригэр бөһүөлүк тутуута саҥаламмыта, «1 Маай» колхозос – Чыаппараҕа, «Жданов» колхозос – Лаппаарыкка, «Чаачыгыт» колхозос – Чаачыгытга, «Ворошилов» колхозос – Хаххааха олохтоммуттара.

Сэрин, сут-кураан сатыллыабыт сыллара

Нэһилиэктэн Дойду көмүс-күлүгэр 96 киһи ытырыллан сэрингэ барбыта. Онтон 56 киһи дойдуларыгар эргиллбэттэрэ. Үлэ фронтугар 19 киһи ытырыллыбыта. Аҕа дойду Улуу сэриитигэр хорсун быһылыны оҥорбут биһир дойдулаахпыт артиллерист Г.Д.Протодаконов саха кизин туттан үйүлэргэ ааттыр дьонуттан биһирдэстэрэ буолбута.

Сут-кураан кэппиттэр Алабар нэһилиэгиттэн «Жданов», «Ворошилов», «Чаачыгыт» колхозостартан 456 киһи күүс өттүнөн хоту көһөрүллүбүттэрэ. Онтон «Жданов» колхозос 119 киһитэ эрэ дойдуларыгар эргиллбиттэрэ. Чаачыгыттар Мэнэ Ханалас Дьабылыгар, Ворошиловтар Балыктаах нэһилиэгэр көһөрүллүбүттэрэ. Бу нэһилиэккэ улахан охсууну аҕалбыта.

Эйэлээх олоҕу тутуу күүрээниэх сыллара

Сэрин, сут-кураан, аас-туор сыллара туораан, Алабар нэһилиэгэ олох сайдытыгар тэппэ хаамсан испитэ. 1951 сыллаахтан саҥалаан, уот кииринигэр үлэ саҥаламмыта, бастаан тэрилтэ-лэргэ, онтон чааһынай ыһааларга

уот ситимэ тардыллан барбыта. 1953 сыл күһүнүгэр локомотив аҕалылыбыта. 1957 сыллаахха араадыһа киирэн сэргэхсийини буолбута. Нэһилиэк бастакы механизатора Илья Дмитриевич Оконешников ХТЗ тыраахтар уруулугар олоҕубута. Бастакы суоппар Михаил Михайлович Слепцов 1951 сыллаахха аан маннайы ЗИС-5 мааркалаах, үс туонна уйуктаах, мас кабиналаах массына уруулугар олонор сыраалах үлэтэ саҥаламмыта.

1952 сыллаахха олохтоммут Бочуот кинигэтигэр Алабар 21 чулуу үлэһит киирбитэ.

1952 сылтан саҥалаан, нэһилиэккэ тутуу үлэтэ күүскэ ыһааһыбыта. Ол курдук, колхозостарга, сохуоска араас улахан хотоннор, олонор уолсай дьылзэр, балыһа, кулууп, оскуола, дьыссаат, гараастар, успуорт саалата, мастарыскайдар, сайылык дьылзэрин тутуулары ыһааһыбыттар. Кэлин 2005 сыллаахха саҥа таас оскуола, 2017 сыллаахха таас кулууп үлэһэ киирбиттэрэ.

Чыаппара бүгүһүнү күнгэ 50-тан тахса бырыһыан кинигэ иттиһилэр. 23 ыт толору хаачылылаах дьылзэргэ олоҕоллор.

Олохтоохтор нэһилиэккэ Тыл хаһаайыстыбатын сүөһү, сылгы, саһыл иттиһин көрүһүнүн дьарыктамматтара. Колхозос, сохуос саҥа улахан фермалар, сайылыктар типинэн олоҕобуттара. Күн бүгүн нэһилиэккэ 15 баһынай хаһаайыстыбага, «Чыаппара» ТХПК-ба, 929 ыһах сүөһү, 695 тобо сылгы сүөһү баар.

Үөрэҕирин

Алабар нэһилиэгэр уһу-йаан 1958 сыл балаан ыйыттан үлэтин саҥалаабыта. Уһу-йааны төрүттээччилэринэн биһир дойдулаахтарбыт, Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттылаахтара – аатырбыт артиллерист Гаврил Дмитриевич Протодаконов уонна оччоттооҕу колхозос ба-рээсэдэтэлэ Василий Сергеевич Лыткин этилэрэ. Бастакы аһыл-

лыбыт уһу-йаан 25 мистээһэ, сүрүһүнэн элбэх оҕолоох ыт, ферма үлэһитэрин оҕолорун хабаар. Сэбидиссэйинэн учуутал идэлээх Г.Д.Протодаконов аһаанан үлэһиттэри сүүмэрдээн, дьобус кэлэтиппи ыарахаттартан толлубакка, бэйэтин кыаһынан үлэтин-хамнаһын саҥалаабыта, тэриһтин аҕаар туруорарга энкилэ суох бэринилээхтик үлэ-лээбитэ.

Алабар нэһилиэгэр оскуола 1921-1922 сс. аһыллыбыта. Е.Г.Оконешников сэбидиссэй-дээх, Е.Монастырев дин учуутал-ла аһыл сүһүөх оскуола үлэтин саҥалаабыта эрэри, гражданскай сэрин мэхэйдээн, оскуоланы аһыл ыһаан са-барга күһэллбиттэрэ. Г.Т.Протодаконов нэһилиэк Сэби-етин бэрээсэдэтэһинэн үлэтин олонор, 1931 с. 4 бөлөхтөөх аһыл сүһүөх оскуоланы астарбыта. Оскуола дьэтин боппуруоһа сытыгыт турбута. 1932 с. Саха Сириин Киин Ситэриилээх кэми-тиэтин көмөтүнэн, Г.Т.Прото-даконов ситэлтэһинэн Дьабыл Сыһаһааһын танаратын дьэ-етин үс хонук иһинэн 100-чэкэ көлөнөн таһан аһалан, күһүн тутта үлэтэ бүтэн үөрэх дьыла саҥаламмыта. Нэһилиэккэ нача-алынай оскуола баар буолбута. 1937-1938 үө.д. оскуола 7 кыла-астаммыта. 1930-с сыллар иһис аһаардытар Алабар оскуола-тыгар бэрт элбэх киһи учуута-лынан үлэһэбитэ. Кинилэргэн ааттаахха: Г.И.Макаров – Дьон Дьаһылы уонна биллэр фронтоник М.П.Ефимов Сэрин сылларагар оскуолабыт аһыл сүһүөх эрэ быһытынан үлэһэ-битэ. 7 кылаастаах оскуола усту-оруйатыгар, итэр-үөрэтэр үлэтэ Д.Ф.Макаров дириэктэрдээбит юмэ улахан мистэтин ылар.

Кулуура

Алабарга бастакы кулууп дьытэ «Маай» колхозос кэс-лээрийэтэ сэрин иһинэ туту-лубута. Кыра сыналаах, саала-лаах этэ. Сэрин кэппиттэн хоту көһүрүүтэ барбыт «Жданов» кол-хозос дьонно төһөнөн кэлэн, сэрин

бүтэтин кытта, Лаппаарык хоту баһынан, Чыаппараҕа бара айан суолунан арҕаа өттүнэн ку-лууп дьэтин туттубуттара уонна кулууптарын иһингэр кыайыт аналлаах кэриэстэбил пааматын-ныгы туруорбуттара. 1952-195 сс. Бөдөһүтүу саҥалаһытыга Лаппаарыккыттан көһөрөн аҕа-лан Чыаппараҕа кулууп оносту-буттара.

1964с. саас саҥа кулууп маһын бэлэмнэһингэ турумуу-тара. Ахсынны ыйга саҥа аһыл-гылы типовой кулууп дьытэ үлэһэ киирбитэ.

Баһаарынай чаас аһыллыгыта

Чыаппараҕа 2013 сыллаахха баһылык Н.П.Попов баһаарынай чаас аһылларын ситиспитэ. Тутта үлэһиттэр талылан, Чурапчыт киирэн аһал баһаарынай үөрэ-бэ аастыттар. Эргэ гараас дьэтин сөргүтэн, үрдэтин, кэһэтин ба-һаарынай чаас дьытэ тутулу-бута.

Балыһа

Алабарга балыһа усту-оруйата 1930 сылтан саҥаланар. Оччолорго Томторго Аҕабыт дьыттигэр 2 куйкалаах ФАП аһыллыбыта. Бастаан ФАП эмчиттэрэ 4 нэһилиэк Бахсы, Алабар, Курбуһах, Өлтөх нэһи-лиэһингэ керөллөрө, эмтилл-лэрэ. Хоту көһөрүллүү сылла-рыгар Бахсы медпуона Алабарга көһөн киирбитэ. 1957 сыллаах-ха 5 куйкалаах учаастааҕы балыһа үлэһэ киирбитэ. 1960 сыллаахха бастакы үрдүк үөрэх-тээх быраас Е.И.Монастырева кэлэн, түүһүгү дьуһуурустуба олохтоон ыарахан ыарыһа-тары эмтир буолбуттара. 1961-1964 ссыларга 10 куйка-ламмыта. 1976 сыллаахха Тыл хаһаайыстыбатын миннистирэ М.Е.Николасев көмөтүнэн «Сухал көмө» массынага кэлбитэ.

Ити курдук, Алабар нэһили-эгэ олонор, үлэһэин-хамсаан аас-пыт дьоннорун ытык үгэстэригэр олоҕуран, аастыт кэми бүгүһүн олоххо ситимнээн, күн бүгүн кэ-скиллээхтик үүнэр-сайдар.

Екатерина ПОПОВА,
биһилттигэр.

САҢААБЫН ЭТЭБИН

Дьоруойбутун, уордьаннаахтарбытын үйэтитиэбин!

Үлэ дьоруойдарыгар, бастын үлэһиттэргэ анаммыт искибир суоҕа хомолтолоох

Быһыл Саха Өрөспүүбү-лүкэтигэр сүткөн политти-ческай суолталаах бэлэ-сый. Саха сирэ автономнай өрөспүүбүлүкэ быһытынан кыраһыһаһаһаан, улахан дойду биһир балаһа кэппи сирдээх-уоттаах чааһа бу-олан биһиргэтиллэн кэлбитэ 100 сылын туолар. Бу улахан үбүлүөйү Чурапчы улуун дьонно үлэһэ, үөрэххэ, култуу-раҕа, успуорка улахан сити-һинтээх көрөхтөөхтөр. Түм-сүүлээхпитин, сайдылаах сааһааһыттын көрдөрүүх-тээхпит.

Кыайы 75 сыллаах үбүлүө-йүн бары нэһилиэктэр, нэһилиэк баһылыктара бэйэлэрин усту-руйаларын үйэтитингэ улахан үлэни ыһааһылар. Нэһилиэктэр аайы ытыктанар дьонноругар, Улуу Кыайылаа, Хоту көһөрү-лүүтэ анаммыт пааматыннык-тар өрөмүөнүнүнүгэр, сагалар да тутулуһулар. Чулуу дьонно-рун төрөөбүт сирдэригэр мээ-таастар, мээтэ бэлээлэр туру-ордуһулар. Нэһилиэк олоҕун сирдэтар бэртээхэй кинигэлэр таһыһылар. Оһон нэһилиэктэр баһылыктарыгар, кыраайы үөрэ-

тээччилэргэ махтанабын.

Биһиги улууспут тыа хаһаай-ыстыбатын улууһа буолар. Төрүт дьарыктытын сайыннарыла өрөспүүбүлүкэҕэ куруук бастакы күөһүгэ сылдьан кэллбит. Ол эрэри улууспут тэбэр сүрүбэр, Чурапчы улуун кинигэр, тыа хаһаайыстыбатын сайды-тын көрдөрөр аһал искибир-бит суоҕа хомотор. Сахалартан бастакы Үлэ Дьоруойа буолбут Роман Иннокентьевич Констан-тиновһытыгар пааматыннык улууспут кинигэр суох, туруу үлэһит дьон үтүө холобурун, кэлэр көлүөнэ ыччака этэригэр, көрдөрөрүт суоһун кэригэ.

Улууспут кинигэр Аҕа дой-ду сэриитигэр аналлаах мемори-ал пааматыннык, Хоту көһөрү-лүү мемориала бэрт дьонунук оҥоһулан тураллар. Оһон тыа хаһаайыстыбатын эйгэтигэр Үлэ Дьоруойа Роман Иннокентьевич Константинов туһунан, биһир дойдулаахтарбыт, Үлэ Дьоруой-дара В.М.Кладкин, Е.И.Нов-городова туһунан, уордьаннаах манньыксыттарбыт, сымгыһыт-тарбыт, механизатордарбыт, кол-хозос уонна сохуос саһаһаачы-ларын туһунан кэспир үйэлээх

тутуубут суох. Улуус кинигин ыччааттара тыа хаһаайыстыбатын эйгэтигэр өйдүү-санааһын тэһин эрэллэр баар суол. Саатар, манньык Искибирдэргэ сылдьан улуустарын үтүө-үлэһит дьонун биһирдэстэр-көрүөхтэрэ этэ. Үксүлэрэ онно эбэлэрин, эһэлэ-рин, чуһас аймахтарын бэлэтин көрөн, дойдуларыгар таһталлара күһүһүрү этэ.

Бу идэлэ – мин эрэ идэлэ-эм буолбатах. Өссө хас да сыл-лаабыта, Автономия 100 сыллаах үбүлүөйүн көрсө, манньык Иски-бир баар буолара буоллар дин, сохуос дириэктэрдэр И.Н.Ам-мосов, И.А.Пинигин, В.П.Чипи-гинаров, Г.В.Смирников уонна да аһын сохуоска үлэһэбит ту-руу дьоммут түмкүн кэспиллэ-пит. Салалтага көрдөһөн сурук тэридибиппит. Улуус салалта-та, хата, сирин быһааран, үлэтэ саҥалаан эрэр дьон үөрэбит. Сэлэһинэ хаба ортотугар Кы-айы искибирин уонна Ленин болуоссатын ситэрин, тыа хаһа-йыстыбатын туруу үлэһиттэри-гэр анаммыт «Үлэ Албан аата» Искибир түргэник тутулан, олоххо киирэ охсоро буоллар, дин сохуос дириэктэрдэрэ,

тыа хаһаайыстыбатын салаатын бэтэрээннэрэ эрэлбит – эһиһэ, эдэр дьонго. Биһигин бырайыа-га оһоһула сылдьар дьылзэр. Ол – үтүгэй. Мин бэйэм этилэр-бин улуустаағы үйэтитин ха-маныһыатыгар эппитим, улуус баһылыгын С.А.Саргыдаевы эмиз көрсөн санаабын билһини-эрбитим. Өйбүл баар курдук, ол эрэри дьэ, бар дьоммуттан өйбүл эрэлбит.

Искибир тутуута балай да үбү ирдир тэрэһин буоллаба. Оһон бу үлэни түргэттэргэ улуус салалтата аһал луонда тэриһин, дьон үтүө санаатынан күүс-көмө буолалларын сити-һитх тустаах. Аһа, нэһилиэк аайы чулуу дьоннорун улуус ки-нигэр үйэтитингэ санааларын ууруохтара суоҕа дуо? Нэһили-эк дьаһалталаара хаһаан да күүс-көмө буолуохтара. «Эрилик Эри-стин» сохуос нэһилиэктэрэ туруу үлэһит дьонноохтор. «Су-буруускай», «Карл Маркс» соху-оска үлэһит дьолу булбут дьон сыһааннара көмөлөһүөхтэрэ этэ дин санаабын. Элбэх киһи-ни кытта кэспэтин көрдөххө, тыа дьонно бу Искибир тутууларын суолталааһынан аһаан биһир са-

наһан өйүүлэр – улууспут биһир сайдан кэлбит салаата тыа хаһаайыстыбата буоллаба.

«Үлэ Албан аата» искибир тутууларын туһугар түмсүөххэ! Саха АССР 100 сылыгар сүткөн бэлэх буолуо этэ. Дьонно-сэр-гэһэ тийиһимтэ буолаарай дин, кылгастык суруйдум. Бу Иски-бир ыччаппытын итэр анал-лаах, үтүө дьоммут аһын үрдүк-түк ааттаан, үлэһэ үтүө холобур олохтоонорун ситиһэригэр – би-һиги көлүөнэ биһир ытык изе-пит буоллаба. Оһо үлэһит дьон-ноох эппипит, Чурапчы үлэһит дьонунан ытыктанар, биллэр. Араас улуустарга оттоон кэлбит отчут-мачыт да дьоммут кы-айыһааһыт-хотуулааһыт үлэ-лээбиттэрэ номоххо кэспээр.

Тыа оһото буолан, эдэр саас-пыттан тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыла үлэһэбит сала-һаачы буоларым быһытынан, бу Искибир тутуутун 100% өй-үүбүн. Улуус олохтоохторун ба-рыһытын кэспиллээх уонна үйэ-лээх бырайыагы өйүүргүтүгэр ыһааһыбын.

Николай МИХАЙЛОВ,
Мындааһаһы бөһүөлэтин
олохтооһо, үлэ бэтэрээнэ.

ИЙРЭХ ТЫЛЫНАН

Айылзаттан айдарылаах талааннаах методист, баянист, хоһооньут, Чурапчы гиимин аантара - Федор Федорович Гоголев.

Кини 1962 сыллаахха олунуу 14 күнүгэр Чурапчы оройуонун Алабар иһилинэртэ 6 олоһох Федор Ильич уонна Варвара Афанасьевна Гоголевтарга бастаах ордон күн сирин көрбүтэ. Билигинин быһаардахха, Федя тапталлаахтар күннэригэр төрөөбүтэ мээһэ буолбата. Ол курдук, бастаах оҕо төрөппүттэр, эһэлээх эбэ, чугас аймахтар үгүс болгомотторун тарныта. Бүөлээһини, Чыалара эбэлэр кэрэ айылдаларыгар күөкүйүөн, оҕо сааһа мунатанга суох аастыта.

1981с. Дьохуускайдаагы култуурунай-сырдатар училищени ситиһинилээхтик бүтэрэн, 1982 с. Алаараа Халымада Андришак-ноттаах култуура дьэтигэр баяниһыан үлэтин саҕалаабыта. Бастаах ырыатын Алаараа

Норуот духуобунаһын түстэспитэ

Федор Гоголев туһунан

Халымада "Хомус тыаһа" дигэн Василий Кокорин хоһоонугар айбыта, тутта дьонно-сэргэсэ биһирээн ыланан барбыта. Федор Гоголев ырыалара олус истин иһинилээхтэр, олоҕу, тапталы туолар буоланнар, дьон сүрээһин олус догдуулар. Дьон Дьаһылы тылларыгар суруйбут "Ол - мин дойдум Чурапчы" дигэн ырыата Чурапчы улуусун гииминэн буолбута да туохдуур. Н. Смиринков тылларыгар "Эрпөлүм эһээсэ, Чурапчы чарыта", И. Левин тылларыгар "Эйэ иһин" ырыалара күн эйгэсэ тахсан ыланар буолулар. "Ыллыыр мизэс күүрэгэй", "Тапталы өйүнэн айбаттар", "Тапталга ыгыра - угуйа" уо.д.а. ырыаларын оҕотуттан аҕа саастаах дьонугар тийиэ собулукка ыллыабылар.

1984 сыллаахха дойдутугар кэлэн, өрөспүүбүлүкэс кизэник биһирэммит "Иһин" вокальной квартеты тэрийбитэ. Бу квартет айымньылаах үлэтин илээн - саҕалаан, репертуараарын чочуйан онорон, элбэх кэсирдэргэ, куонкурстарга кытаннара, квартет уон сыла туолуутугар "норуодунай" ааты ылар чинэстэммитэ. Элбэх бэстибээлэргэ кыттан дипломант, лауреат үрдүк аатын ылан, дойдутугар дьонун элбэхтик үөрдүбүтүр. Дьон-сэргэ ордук собулукка "Манчары", "Ыһаахха ыгырыла", "Ача кумах испэбэр", "Адам алааһа", "Туундара", "Ырыа-дууһа ымыһа" ырыаларын истэллэрэ.

Федор квартет уус-уран салааһыччытын быһытынан мэлдьи саҕаны көрдүү, олоҕо киллэрэ сатаан, биһирээн дахсыбакка үлэтир. Мелодия айарын таһынан, ырыаларын тылын бэйэтэ эмгэ суруйара.

Федор Гоголев көбүлүсүнүн, 1995 сыллаахха квартетка тириэртэн ырыа куттаах удуур ырыаһыттар түөлбөтүн олоһор сирдэригэр - Чыаппаргаагы эр дьон хора тэриилибитэ уонна күн бүтүнүгэ дьэри ситиһинилээхтик үлэтин сылаар. Хор кэлэтинбэ улуус, өрөспүүбүлүкэ араас улахан култуурунай-маассабай тэрээһиннэригэр сүрүн күүс быһытынан кыттар, чөл олоҕу пропагандалыыр, ыччаты үтүөс-кэрэс үһү-

Дь.Дьаһылы тылларыгар, Федор Гоголев мелодиятыгар "Ол - мин дойдум Чурапчы" дигэн ырыа улуус гииминэн буолбута.

йар сыллаахх күн кэскиллээх үлэни ыттар.

1994 сыллаахха "Ыллыыр мизэс күүрэгэй" дигэн ырыаларын хомууруннуугун таһаартарбыта. Ырыанньыкка күнүбүт ырыалары дьон-сэргэ иһэ хаһан ылан, олус собулукка ыланан-туолан барбыта. Федор Гоголев - Бүтүн Соһуу-стаагы бэстибээл икки төгүлүкэ лауреата, өрөспүүбүлүкэсэги

фолклор бэстибээлин "Мирный поэт о мире" политическай ырыа лауреата.

Федор Федорович Гоголев эргичи талааннаах айар дьохуулааҕа. Ырыаларын таһынан, сүрээс дьирит ис хоһооннаах хоһооннордооҕо. Ол айымньыларын бэйэтэ иһинилээхтик тоһороро. Кини туруорааччы-режиссер быһытынан эмгэ биллибитэ. Дьинг олоҕо буолбут түбэлтэри сыһааҕа таба туоруоран, сыһагалары чочуйан, көрөөччү улахан сэгээрэтигин ыттыта. Клоунада уустук көрүүгү эмгэ баһылаан дьон-сэргэ сэгээрэтигин ыттан ыттыта.

Федор Федорович олоһон аастыт кылгас олоһор ыра санаатын иһин ылан этитэн, ураты матыһаан, дьикти намыһа ырыаларын норуотугар бэлэттэн хаалларда. Кини айымньыларын суоттаа, бу дойдуга кини олоҕо тардылар дулуурун, төрөөбүт дойдутугар, кини дьонугар-сэргэтигэр, айыл-датыгар тапталын, ыгыта-былын ыһыһарыһаахтык эппитэ буолар.

Федор Гоголев айан хаалларбыт айымньылар норуот сүрээс тыһааннаахтар, уостан түспөккө ыланаллар.

Маннаах айар куттаах дьоннорбутун биһиги норуот духуобунаһын түстэһэр дьоннорунан

сыһааһахпыттан сөп. Норуоттан тахсыбыт ырыа куттаах, талааннаах дьоннор айар үлэлэрин сыһаалаан, дьонно-сэргэсэ таһааран, кинилэр ааттара кэлэр кэмнэргэ үйүтүлүргүр итэҕэйиһин.

Федор 40-ча ырыа ааптара. Архыыбыттан 30-ча хоһооно көһүнүт.

1996 с. хомолтолоохтук биһиги кэскилтиһтэн туораабыта.

Елена ТОТОНОВА,
ырыа, норуот айымньытын дьэтиги дириэктэрэ.

ТЭРИЛТЭ ТҮБҮГЭ

Норуотка судургутук "Мээсэ" тэриллиһинэн биллэр "Чурапчы" ТХПК бийыл 2022 сэл ыам ыйыгар тэриллибитэ үйэ чинэлэрин - 25 сыһын туолар. Онон сибээстээн, кылгастык кэспэрэтиип тэриллибит устуоруйатын туһунан суруйарга сананыым.

Сэриг иһингэр тыа сиригэр ыһаа сир бурдуга кылбэтин кэриэсэ эбит. Ол иһин биһирэниһтэн ыаллар, кыра колхуостар бары үкэс иһинэн ыһаа бурдук үүнүрүлэрэ. Онон суорунаа бурдук мээкэлээһинэ улахан сыралаах үлэ буолара.

"Чурапчы" кэспэрэтиип үлэсэ аан маннай мизинг-сэттэн саҕаламмыт.

Ол курдук 1933 сыллаахха Чурапчыга аан маннай паровой мизингэ үлэһэбит. Бука, чугастаагы нэһилиэккэр колхуостара, ыаллара киллэрэн, бурдуктары тартаран абыраһахтара.

1941 сыллаахха ити паровой мизингсэсэ холбоон, "Астыыр-үөлүүр кэмбинээт" дигэн тэрилтэ тэриллибит. Бу кэмбинээккэ бурдугу тартарары таһынан, оройуон колхуостарыттан уонна кэтэх ыаллартан нолуоктаан хомуйбут буспүт дьэтиип арыһыт хаттаан астаан куоракка ытталлар эбит. Оччолорго, билигин курдук биһир да сиргэ үүтү астыыр сыахтар суохтара. Ол онугар хас колхуос аһы кыһыһы-сайыһы фермаларга ыабыт үүтүтүн тутта иһинэн эриилэр улахан сэгээрэ-тэринэн астаан, сүөгүдүн баран арыы эрэ онороллоро. Нолуокка туттарар сийэх арыы сотору кэмийэн буорту буоларын иһин, хайаан даҕаны ууларан, дьэтиип арыы онорон, араас иһиттэргэ кутан, булууска тонорон баран

«Чурапчы» кэспэрэтиип үбүлүөйүн көрсө

туттараллар. Кэтэх ыаллар эмгэ нолуоктарын уулуубут арыһан тэлүүлэрэ.

Дьэ, ити нолуоктан хомуллубут дьэтиип арыһы тэлүүлээх оҕуһунан, аһыан тийээн, ас-үөл кэмбинээтигэр туттараллар. Ону кэмбинээт иккистээн ууларан, промкэмбинээккэ оноробут мээс дьаһыһтарга кутан, тонорон баран куоракка ытталлар эбит. Ас-үөл кэмбинээтин бааһа баччааҕа дьэри этэһинэ турар. 1989 сыллаахха тутулуубут таһаарыт дьэтиип тонорун арбаа сырыһын аһыһар, билигин таас мусуой турар сирин онугар баара. Ону аҕа саастаахтар ойдулүлэрэ буолуо. Улахан киһи хааман киллэр бады-баала уонна хас да дьэтиип баалара. Кэмбинээт бастаах дириэктэринэн М.С. Головин дьэи нучча киһитэ үлэһэбит. Онон быһыл улууспугар астыыр-үөлүүр салаа тэриллибитэ 80 сыһын туолар.

Бу 80 сыл устата тэрилтэ аата хаста да уларыйбыт эрээри, сүрүн анала уларыйбата. Соһуос-тэриллихтэригэр урукку ас-үөл кэмбинээтэ "Мясомолпром" дигэн ааттанан, нэһилиэккэр аһын үүтү астыыр сыахтары тутан, арыы онорон, эти тутан, улахан тэрилтэргэ кубулуйбута.

Бу аастыт 80 сыл устата бу тэрилтэни 42 киһи салайан кэлбит. Кинилэр ортолоругар 1945-1946сс. аатырар барыһаан Н.Д. Кривошапкин - Уот Субуруекай дириэктэринэн сыдыбыт. Н.П. Григорьев дигэн дириэктэр (1970-1978с.) тэрилтэ бааһатын таһаар дьэтиип аһыһыт билигин турар алааска көһөрбүт.

Бу билигин "Мээсэ Алааһа" урукку дьингээх аата Улахан Моһорой дигэн эбит. Онтон "Миитээски Алааһа" Кыра Моһорой дэнэрэ үһү.

Кэмбинээт кэиники салайааччыларын Е.Е. Борисов (1987-1992сс.) улахан үлэни ыһыһын бэлэтиһэхэ сөп. Ол курдук кини үлэһиттэригэр икки этэстээх түөртүү кыбартыраһаах дьэ-

ти уо.д.а. тутуулары ыһыһын таһынан, баччааҕа дьэри саһар-дыһан үлэһини турар улахан буоһууһа туттарбыта.

Кини кэиниттэн үлэһэбит С.И. Яковлев (1992-1994сс.) саамай уус-тук, ыһыһы саҕаламмыт кэингэр 150т, аһыһы хараллар, чугас эргин суох, 80 мизтэрэ уһуннаах, ойбоһугар туора буоһаларлаах сир аһыһаагы бэртээхэй бады-баала туттарбыта. Ол түмүгэр биһиги, чурапчылар, 30 сыл курдук сайылларын сибээһидин кэриэс хараллар ынах, сылгы этинэн, суб-бородууктанан, ынах арыһынан хааччылаан, аһыһаан олоһобут.

Онтон 32 сыл анараа өттүгэр тутулуубут буоһунаһыгар улуус бары баһыһаларын туттар сүөһүлэрин тийээн киллэрэн, астыыр-үөлүүр буолуһупут үгэс-кэ кубулуйда. Аһаардаах быһыл буоһунаа 1200-тэн таһа ынах сүөһү, 33-түс убаһа, улахан сылгы киллэриллэн астаан. Бу буоһунаа 2016с. грант үбүтүн улахан хапытаалынай өрөмүөн ыһыһылыбыта, өбүлүсүннэһэ саһар-дыһыбыта. Маннаах бүтүн улуус сүөһүтүн-сылгытын барытын биһир сиргэ астыыр улахан механизацияламмат буоһуна Саха сирин улуустарыгар суох. Үгүс улуустарга, холобур, ыалларбытыгар, уус алданнарга, үчүгэй буоһуналарга суоһун дьон арааһыаҕа да истэр буолуохтаахтар.

Урукку ас-үөл кэмбинээтэ кэини аһыһан "Чурапчы" эт-үөт бырамыһыһынан кэмбинээтэ соһуус ыһыһытын кэиниттэн улахан ыһаахтары көрсүбүт. Хасты да ый устата хамнас кэлбэт, ас-таһаас тийбэт, астыыр-үөлүүр салааҕа сударыһыта көмөтө аһаабыт 90-с сыллар саҕалаһыһа-рыгар үгүс оройуоннарга үүтү-эти астыыр тэрилтэргэ ыһыһыһытара. Биһиги Чурапчыга Чыаппара, Хайахсыт, Хадаар, Мырыла бэйэлэрэ туста ХЭТ буолуһтара.

Бу олус уустук кэингэ кэмбинээт дириэктэринэн 1994с. А.Т. Ноговицын аһаабыта. Кини дулуурдаах, саһаһыһаах салаһыһа-һыһан үүт-эт бырамыһыһынан

тэрилтэ өссө үс сыл тулуһастыта, баһай да үлэ барбыта.

Ити кэингэ маннайгы Бэрэсидьэн М.Е. Николаев кэлэ сыһаан, эти-үүтү астыыр кэмбинээти кэспэрэтиип кубулуһтарга сүбэлээбитэ. Аны биһирэ күһүн Быра-һыһыһыһа оччотуу бэрэсидьэн В.М. Васильев Чурапчыга сырытаһына, А.А. Шадрин үлэни турар буоһунаһы көрдөрбүт. Онуоха Василий Михайлович оччолорго эһин-быһы кэмнэргэ тийэһичи үлэһини турар буоһунаһы көрөн соһуубут уонна баһай да суумалаах кирээһинг бэрлэриһ буолан эрэнэрбит.

Ити муннаах уурааһар олоһуран, улуус баһыһыга А.А. Шадрин 1997с. ыам ыйын 6 күнүгэр дьаһаһынан, "Чурапчы" ТХПК тэриллибитэ.

Дьэ, ити кэиниттэн кэмбинээт онугар кэспэрэтиип тэриһин саҕаламмыта. Муус устар бүтүүгэ, кэспэрэтиип тэриһин уолсай муннаа буолбута. Онон кэспэрэтиип устатта, салайар састааба торумнааммыта.

Кэспэрэтиипкэ барыта 156 баһынай хаһаһыһыһа уонна "Хадаар" ХЭТ харчыһан паай уган киллэртэрэ. Кэспэрэтиип быра-һыһыһыһын бэрэсидьэн А.Т. Ноговицын аһаабыта. Сотору кэингэн туста барыт Болугур, Хайахсыт, Алабар кэспэрэтиипкэ холбоспугтара. Арай "Мындааһы" уонна "Чыаппара" кэспэрэтиипкэ киллэртэтэрэ. Ол эрээри эт-тэрин-астарын туттаран кэллилэр.

Онон "Чурапчы" ТХПК тыа хаһаһыһыһыһа сайаарыгар чаһынай бас билиһи киллэр, бүтүн улуус баһыһыһа, чаһынай хаһаһыһыһаһын үүтүтүн-эттэрин соһуотопкалаан, астаан-үөлүтэн Саха сиригэр, Аһыһыһаҕа да буолуо, соһотох тыа хаһаһыһыһыһын кэспэрэтиип буолар.

Маннаах чаһынай бас билиһи киллэр уонна улуус барыта биһир кэспэрэтиипкэ түмэһүтүн түмүгэр, Чурапчы билиһин

өрөспүүбүлүкэсэ биһир саамай элбэх сыһыһаах, ыһаһаах уонна саамай элбэх үүтү-эти туттарар улуус буолла. Манна туох даҕаны омунааһын, кэспэрэтиип суох.

Холобур, үкэс уолсай бас билиһиһ кэлэтиипкэ хаһаһыһыһыһыһаан барыт уонна астыыр-үөлүүр салаһыһын бытарыһыт улуустар сүөһүлэрин-астарын аһыһыһыһыһаан баар суол. Холобур, сунтаардар соһуос саһаһтан ынах сүөһүлэрин 21 тыһ., нуурбалар 19 тыһ., уус-алданнар 18 тыһ. төбөнөн аһыһыһыһыһаан. Биһиги 28 тыһ. курдук сүөһүбүтүтэн 7 тыһ. таһаһы көбүрүтүбүт. Оттон өрөспүүбүлүкэбит Соһуус ыһыһыһыһын саһаа 438 тыһ. ынах сүөһүтүтэн 183 тыһ. хаһаһ, барыта 265 тыһ. сүөһүнү сүтэриһит!

Оттон "Чурапчы" кэспэрэтиип үйэ чинэлэрин устата 200-чэс үлэһиттээх, элбэх произво-дственной збыһыһыһыһаах, үгүс ситиһинилээх, Аһыһыһаҕа тийэс билиһир өрөспүүбүлүкэ саамай улахан уонна үчүгэй үлэһиһ тыа хаһаһыһыһыһаан бордодууһыһаан соһуотопкалаһыт, астыыр-үөлүүр, батараар тэрилтэ буола үүнэ.

Кэспэрэтиип үлэсэ, кыһыһыһа барыта биллэллэр. Олору суруйа, хатыһы барбаһын. Кэспэрэтиип бу ситиһинилэригэр улахан орулу бу тэрилтэни 19 сыл салайыт, үрдүк киллэригэр таһаарыт, үгүс үрдүкү наһараадалардаах, үгүс аһаарыһа А.Т. Ноговицын буоларын дьон-сэргэ билиһир.

Андрей Тимофеевич улуус баһыһыһыһын таһыһан барыһыһтан, кэспэрэтиип бу тэрилтэсэ про-раһыһан, бэрэсидьэннэ солбуһа-аччыһан үлэһэбит Н.А. Аржаков 8-с сыһын эмгэ ситиһинилээх салайар.

Онон, доһоттор, бийыл ыам ыйын 6 күнүгэр "Чурапчы" ТХПК тэриһиһиһ 25 сыһын көрсө, үлэһ-хамнаһа ситиһинилээх көр-сүөһүн уонна сөптөөх таһыһа бэлэтиһиһ дигэн санааһын тэри-дэһин.

Уйбаан ПОНОМАРЕВ.

«Сканворд: талтан тыла таһаарых, таайа ооньных» Зоя Васильева киингэттиттэн ылыллына.

Пусть знает каждый
гражданин
Пожарный номер – «101»

КЭРИЭСТЭБИЛ

Куруутун өйдүү, саныы сылдыахпыт

“Чурапчы улууһа – туруу үлэһит дьонунан баай” дээн үтүө дьоммут аатын холобур оностон, кэчээтэри ыччылпыттар үөрэтэбит, киһилэри үлэһиттэргэ-такайабыт. Онук үтүө холобур туттар туруу үлэһит дьоммут көлүөнэтэ ааспыт үйбүз төрөөн, билигин кыраа баран, айылга сохонунан күн сириттэн баран иһэллэрэ хомоттолоох. Ол эрэри ол дьон ааттар, киһилэр үлэһит ааспыт чабылхай ситиһиллэр, үлэттэн дьоллооммут олохторун үтүө кэмнэрэ билигин көлүөнэ дьон кэлээнигэр, ахтар санаатыгар баар буоллабына, холобур туттан сырдаһылар буоллабына, билигин кэм дьон киһилэр иннилэригэр ытык иэспит төлөнөр.

Бу күнүгү хамсык ырыыга хам туттаран, туруу үлэһит, холобур буолар дьулдуураах тыа киһитэ **Дмитриева Парасковья Осиповна** олохтон барда. Киһи ээр эрдэбин, ынах-сүөһүнү сабаһылаахтык көрөр-истэр, үлэттэр үрдүк эппиэттээх буолан, салгы манньыксыт бастыга буолан тахсыбыта. Туруу үлэһит үлэбэ-хамнаса көрдөрүүтү оройуонга холобурга сылдыра. Үрдүк көрдөрүүлэх тыа бастык ынаһыксытын биригэ үлэһит кэлэктибэ, комсомолецтар, коммунистар Коммунистической партия кэлэктигэр киһирэрин дьонунук туруорсан, үөрүүтүн ылыммытара. Киһи үлэһит эр буолбакка, тыа хаһаайыстыбата кэскиллээхтэ сайдарыгар тус көрүүлэрдээх, сөптөөх туруорсуулардаах, ону тэнгэ уопастыбаннай үлэни өрө тутара. Онон биригэ алтыспыт дьонугар улахан а-

тарыылаах, үтүө сүбэһит, дьоннээх табаарыс буолан, биригэ үлэһит кэлэктибэ уонна салаатта киһини Саха сирин уобаластаагы партияны кэмпирээһиҥиз дэлгээтинин ылыммытара, Онон киһи бастык үлэһитэ бэлэттэнэн, 1961 сыллаахха Саха сириттэн СССР 22-с Сийиһингэр кыттар чирэскэ тиксэбит. Саха сириттэн барыта 11 дэлгээт табыллан, дойду киһингэр Москва куоракка тийбиттэрэ.

Парасковья Осиповна дойдутугар кэлээт, Сийиһе туһунан, дэлгээттигэр ханна сыратынарбыттарын, бастык уопуту көрдөрбүттэрин, Коммунистической партия ытык сирдэригэр, бэлиэ пааматынныктарга сылдыахтыгы туһунан сырдаппыта. Ол кэнигэтигэр нэһиликтэри кэрийэн, үлэттэн чадыбакка, саналы кириһиттэргэ кимилээхтик кириһтэргэ күүстээх санааны олохтуур. Кэлин Саха АССР алтыс ыгырыылаах Үрдүк Сэбиэтигэр документаһын талылан үлэһиттэ. Маныаха Чурапчы оройуонун уонна Холтоһоно киһинэнэн олоһор Эрлук Эрлук аатынан солхуос киһи сайдыытыгар туруулаһан, бачача ситиһилээхтик үлэһиттэ-хамсаабыта. Киһи, тыа сирин туруу үлэһит киһитэ, сүөһү көрүүтүгэр олус бэрбиппээх, дьон туһугар араас таһымга олус элбэди туруорсан, төрөөбүт улууһа чэчири сайдарыгар дьонун кылаатын толору киллэрбит киһи буолар.

Боростуой саха дьахтара төрөөбүт-үөскээбит Чурапчытын аатын үрдүктүк ааттатан, СССР Сийиһингэр кыттыны ылымга – киһи ахсын

тиксэбит үрдүк чирэ-бачуот буоллабыт. Парасковья Осиповна курдук дьон көмүс көлөһүнүнэн, мындыр толук куйдарынан, булгуруйбат модун санааларынан уонна куруук сарсыыныга сырдык эрэллэринэн дойду сайдыытын түстэспит дьонунан буолаллар. Киһини ЫБСЛКС Киһи кэмитиэтэ “За успехи в развитии животноводства” бэлэттэнэн наараадалаабыта, 1960 сыллаахха “Үлэ киһилэ Знамья” уорданынан наараадалаабыта, Аба дойдуну көмүскүү кырыктаах сэрни сабана, “Киһиһинээх үлэһит киһи” мэтээлинэн бэлэттэммит. Ытык киһиһитигэр 2003 сыллаахха “Чурапчы улууһун Бачуоттаах гражданина” аат иһэрлэн, дьонун туһугар үлэтэ дьонунук сыаналаабыта.

Парасковья Осиповна Дмитриева – сэрни кэнигэтигэр дойду өрө охсон сайдан тахсытыт тэрийбит, туруулаһан ситиһпит, харытын ыччылпыттарын туран, утуулары уонна үлэһиттэ-хамсаабыт көлүөнэ дьон киһитэ буолар. Киһиһитигэр биһиги куруук махтанаах, сүгүрүүбүтүстэхпит. Ытык киһини аараары туран, сырдык санаанан, үлэбэ үтүө холобура дойдутун дьонугар куруук үрдүктүк ааттаныа. Быдан дьылларга быраһай, үтүө-мааны кыраабыспыт, ытык киһиһит! Дойдун туһугар эн үтүө аатын ымы, сайдыыга сирдэһит буолуоҥ.

Парасковья Осиповна чугас дьонугар, бары аймахтарыгар улуус салааттын, документаһын, бэтэрээннэрин аатыттан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчы улууһун дьахалтата, документаһын уонна бэтэрээннэрин Сэбиэтэ.

Потребительской кооперация туйгуна, үлэ бэтэрээнэ, “Сэрни сылларын оҥото”, Хатылы нэһилигэни Бачуоттаах олохтооҥо.

ПАВЛОВ Афанасий Харитонович улуун, ыарахан ырыыттан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Елена Дмитриевнага, оҥолоругар, сизинэригэр, хос сизинэригэр, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Хатылы нэһилигэни дьахалтата, бэтэрээннэрин Сэбиэтэ.

Өр сылларга Арасыылааһы, өрөспүүбүлүкэтээби уонна улуус таһымнаах быыбардарга улуустаагы быыбар хамыһыаһыгар үтүө суобастаахтык биригэ үлэһит кэллээбит.

ПАВЛОВ Афанасий Харитонович олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Елена Дмитриевнага, оҥолоругар, сизинэригэр, чугас аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Улуус территориальнай быыбар-дыр хамыһыаһыта.

Чыаптара бөлүөлүгүн олохтооҥо, кэргэнэ

КОПЫРИН Калитон Николаевич улуун ыарахан ырыыттан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, бэтэрээннэригэр, Саха сирин доруубула харыстабылыгар үтүөлээх үлэһитигэр Вера Николаевна Копыринага, оҥолоругар, сизинэригэр чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчытаагы киһи балыһа кэлэктибэ, профсоюзһа, бэтэрээннэрин Сэбиэтэ.

Күндү биригэ үөрэммит доһорбүт, үлэ бэтэрээнэ, «Бахсы», «Чыаптара» сохуостарга үтүө суобастаахтык үлэһит чөмүлүбүн тырахтарыс.

КОПЫРИН Калитон Николаевич улуун ыарахан ырыыттан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Вера Николаевнага, уолааттарыгар, киһиниһитигэр, сизинэригэр, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Мугудай орто оскуолатын 1970 с. биригэ үөрэтэн бэтэрэни доһотторо.

Күндүтүк саныыр, ытыктыр тапталлаах киһиһит, абабыт

ПАВЛОВ Афанасий Харитонович бу дьыл, олунньу 12 күнүгэр ыарахан ырыыттан олохтон туораабытын аймахтарыгар, доһотторугар, бары билэр дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Кэргэнэ, кыһа, киһиниһит, күтүөтүгэр, сизинэригэр, хос сизинэригэр.

Чурапчы орто оскуолатыгар үөрэнэр саастарыттан доһордоспут, ытыктыр, истинник саныыр табаарыстара, эрлээх доһордору, үлэ бэтэрээнэ, потребитель кооперация туйгуна, “Үлэбэ киһиһиниһит” бэлэ хаһаайына, “Сэрни сылларын оҥото”, сааһын тухары орто салайар үлэһит – “Карл Маркс” сохуоска, Мындааһы отделениетыгар уруулаһааһына, Хатылы олохтоох Сэбиэтигэр бэрэссэдээтэлинэн, Чурапчытаагы Райпога АХЧ начальнигынан үлэһиттэ туттук киһиһит.

ПАВЛОВ Афанасий Харитонович 81 сааһыгар сылдан, ыарахан ырыыттан олохтон туораабытынан, тапталлаах кэргэнигэр Елена Дмитриевнага, кыһыгар Саһага, күтүөтүгэр Гаврилга, сизинэригэр, хос сизинэригэр, бары чугас аймахтарыгар, доһотторугар, билэр дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчы орто оскуолатын 1962 с. бэтэрэни доһотторо – Х-с выпуск.

Чурапчы улууһун уонна Хайахсыт нэһилигэни Бачуоттаах гражданина, “СӨ ытык кырааһа” үрдүк аат, “Гражданский киһиһит” бэлэ, элбэх түөскэ аныһылар мэтээллэр, дастабыранныаһар хаһаайыһыра, СӨ Бачуоттаах бэтэрээнэ, СӨ Тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Аба дойдуну эрлуктэн бэтэрээнэ, тыыл, үлэ бэтэрээнэ, сэрни кэмпирээ оҥото.

ВАСИЛЬЕВ Михаил Егорович бу дьыл, олунньу 16 күнүгэр ыарахан ырыыттан олохтон туораабытын аймахтарыгар, билэр дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Кыһа Галина Михайловна, сизинэ Алина, хос сизинэ.

Кэллээбит, “Суһал көмө” суолтара

ИВАНОВ Ярослав Игоревич ыарахан ырыыттан сохуомдук олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, терапевт бырааска Марфа Трофимовнага, төрөппүттэригэр, оҥолоругар, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчытаагы киһи балыһа кэлэктибэ, профсоюзһа, поликлиника, “Суһал көмө”, автопарка кэлэктиптэригэр.

Чурапчы улууһун уонна Хайахсыт нэһилигэни биригэ ытыктанар Бачуоттаах олохтооҥо, Чурапчы улууһун сайдыытыгар дьонун кылаатын киллэрибит, туруу үлэһит, солхуос, сохуос бастык үлэһит, күндүтүк, чугастык саныыр абабыт.

ВАСИЛЬЕВ Михаил Егорович олохтон туораабытынан, тапталлаах кыһыгар Галина Михайловнага, сизинэригэр Алинага, хос сизинэригэр, аймах-билэр дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Хайахсыттан киһиниһит Варвара Ивановна Васильева, киһи оҥолору бары Васильевтар, Аграфира Яковлева, Потаповтар, сизинэригэр, хос сизинэригэр.

Чурапчы улууһун уонна Хайахсыт нэһилигэни Бачуоттаах олохтооҥо, таптыр, ытыктыр абабыт.

ВАСИЛЬЕВ Михаил Егорович олохтон туораабытынан, тапталлаах кыһыгар Галина Михайловнага, сизинэригэр Алинага, хос сизинэригэр, аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Жанна Иннокентьевна Васильева, Гаврил Федорович Нохтускай дьон кэргэнигэр.

Тапталлаах абага, эһэлэрэ, Хайахсыт нэһилигэни ытык кырааһа

ВАСИЛЬЕВ Михаил Егорович ыарахан ырыыттан олохтон туораабытынан, дьүөгэһитигэр, кэллээбитигэр Галина Михайловнага, кыһыгар, сизинэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Үөрэх управлениетын бухгалтериятыгар биригэ алтыспыт, үлэһит дьүөгэлэрэ.

НАСЛЕЖНЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «ХОПТОГИНСКИЙ НАСЛЕГ» ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА (РАЙОНА) РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

РЕШЕНИЕ № 4

«15» февраля 2022 г.

О назначении досрочных выборов главы муниципального образования «Хоптогинский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия)

На основании пункта 2 части 6 статьи 36 Федерального закона от 06.10.2003 г. №131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьи 10 Федерального закона от 12.06.2002 г. №67 «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», части 5 статьи 8 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» от 28.09.2011 г. №816-IV, Устава муниципального образования «Хоптогинский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия), наследный Совет депутатов решил:

1.1. Назначить досрочные выборы главы муниципального образования «Хоптогинский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия) на 17 апреля 2022 года.

1.2. Сроки избирательных действий сократить на 1/3 (одну треть).

1.3. Администрации муниципального образования «Хоптогинский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия) предусмотреть средства на проведение досрочных выборов главы муниципального образования «Хоптогинский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия).

1.4. Направить настоящее решение в избирательную комиссию муниципального образования «Хоптогинский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия) в течение 2-х дней.

1.5. Опубликовать настоящее решение в районной газете «Сана Олох».

1.6. Настоящее решение вступает в силу после официального опубликования.

Т.П.Пермякова,

и.о.председателя наследного Совета депутатов,

Т.П.Пермякова,

и.о.главы муниципального образования.

НАСЛЕЖНЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СОЛОВЬЕВСКИЙ НАСЛЕГ» ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

Внеочередная IV сессия

РЕШЕНИЕ № 5

от 15 февраля 2022 г.

О назначении досрочных выборов главы муниципального образования «Соловьёвский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия)

На основании пункта 2 части 6 статьи 36 Федерального закона от 06.10.2003 г. №131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьи 10 Федерального закона от 12.06.2002 г. №67 «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», части 5 статьи 8 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» от 28.09.2011 г. №816-IV, Устава муниципального образования «Соловьёвский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия), наследный Совет депутатов решил:

1.1. Назначить досрочные выборы главы муниципального образования «Соловьёвский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия) на 17 апреля 2022 года.

1.2. Сроки избирательных действий сократить на 1/3 (одну треть).

1.3. Администрации муниципального образования «Соловьёвский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия) предусмотреть средства на проведение досрочных выборов главы муниципального образования «Соловьёвский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия).

1.4. Направить настоящее решение в избирательную комиссию муниципального образования «Соловьёвский наслег» Чурапчинский улус (район) Республики Саха (Якутия) в течение 2-х дней.

1.5. Опубликовать настоящее решение в районной газете «Сана Олох».

1.6. Настоящее решение вступает в силу после официального опубликования.

М.Г.Николаева,

и.о.председателя наследного Совета депутатов,

М.Г.Николаева,

и.о.главы муниципального образования.

Ген. директор - Н.М. СТРУЧКОВА.
Гл. редактор - Л.В. ГОРОХОВА.
Шеф-редактор - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.
1-й категориялаах эрдээктэр - А.Н. ЗАХАРОВА.
2-й категориялаах эрдээктэр - А.М. СЛЕПЦОВ.
Корректорлар - М.В. ПЕТРОВА, С.А. ЖЕНДРИНСКИЙ.
Худ. редактор - Л.К. ПОПОВА.
Бэчээткэни - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Төрийэн таһаараччылар: СӨ Бырабыыталыстыба, Саха Өрөспүүбүтүтүн «Сахабача» Сударыстыбаннай автономнай тирэтигэ.
677000, Дьонууһай к., Орденчиркэ ул. 31, 124 кэб.
тел/факс: (411-2) 34-38-17 e-mail: sakhabach@mail.ru.
Российской Федерации Россия Федерация СӨ салааттары 2020 с. бэс ыһан 3 күнүгэр регистрацияламмыт нүмүрү - ПИ №ТУ14-00559.

Эрдээктэригэр адырыһа: 878670, Чурапчы сал., Карл Маркс ул., 26-а.
Телууһуннэригэр: эрдээктэр - 41-332, отпечать - 41-265.
E-mail: sakabach@mail.ru, сайт: sakabach.ru, Instagram: @sakabach

Бэчээк сивас: №6 (11832)
Комой: 2 бэч. лийс
Ахсаана 1200. Хаһыат сыаната: 20
Алтыр сүдүр аһаар саһа редакция кыһаһыгар кэлэди сөн түбүгүр бөлүккэ: Сүдүр аһаар чөмүлүр кыһаһыгар кэлэди аһаар түс бөлүгүгэр

Хаһыат бэчээк бэрлүгүр графика: 16 ч 00 м. Бэчээк бэрлүгүнэ: 16 ч 00 м. СӨ Бырабыыталыстыба, Саха Өрөспүүбүтүтүн «Сахабача» Сударыстыбаннай автономнай тирэтигэ «Сана Олох» хаһыат эрдээктэригэр 17.02.2022 с. офита бэчээтэнэ. Типография адырыһа: 678670, Чурапчы сал., Карл Маркс ул., 26-а. Индекс: 67664. Хаһыат кэллээк бэрлүгүр бэчээткэ таһар.